

December 09, 2008

Mọt số c mnh c a dân tộc Việt Nam là t ch c làng xã, các nhà xã hội học như Paul Mus đã xác nhận. Ng i Việt m cu c Nam tiến, đi t i đầu lập làng t i đó, bám lấy đất, m c r , sinh sôi và bành tr ng. Họ là nh ng ng i dân khai phá. C vùng đ ng b ng sông C u Long là k t qu c a nh u th k khai phá nh v y, m c dù ng i Khmer đã đ n tr c và m mang r t nh u.

Năm 1975 có nh ng nhóm ng i Việt di t n sang M mang theo c “làng xã.” Nh làng Versailles, thành phố New Orleans, ti u bang Louisiana, n i đã g i cho n c M v giám m c ng i Việt đ u tiên, và m t dân bi u H v n đ u tiên. Đ c Giám m c Mai Thanh L ng, hi n Qu n Cam, và Dân bi u Joseph Cao Quang Ánh, m i đ c c , đ u xu t thân t làng này. Đó là hai “ng i Việt đ u tiên” lãnh nh ng trách nhi m cao c p v tôn giáo và chính tr trong xã hội M . Ch Nh t v a qua, Joseph Cao đ c nh u ng i M đón ông xin ký tên trên t báo loan tin ông đ c c , vì mu n s u t m m t “đ u tích lập s !” Ng i Việt k p n i chia s ni m vui này, đ n th bay t i t p báo tin cho nhau.

Nh u ng i Việt đ n n c M mang theo va li, nh ng ng i dân Versailles đã t i M v i tinh thần khai phá. Nh u ng i đã di c t B c vào Nam năm 1975, họ đã khai phá m t l n; khi t i Louisiana họ b t đ u nh ng cu c khai phá m i. Vì lúc đó Versailles là m t vùng đ t g n nh b hoang, mang cái tên c a khu chúng c Versailles Arms do chính phủ b o tr phía Đông New Orleans. Nh ng ng i Việt t i đó đã “ch n n i này làm quê h ng,” b t đ u phá r ng, ch t cây, lập đ m l y, v đất, làm nhà, h p ch , và ngày Ch Nh t thì đi l . Nh ng ng i ch đ t cho họ đ c t do, đ sau đó m i xây nhà bán đ n đ n cho nh ng ng i dân ki m ra ti n trên đ t m i. C nh th , m t vùng “r ng núi sinh l y” đã bi n thành m t làng trù phú. Và tinh thần làng xã, đã đ c mang t B c vào Nam, r i t Nam sang M , v n đ c ng i dân ó b o t n.

Ng i dân M chung quanh bi t đ n đám ng i Việt “hai l n t n n c ng s n” này nh nh ng con ng i c n cù, ch u khó, ngoan đ o, l đ , ti t ki m, và nhà nào cũng lo cho con cái học lên t i b c đ i học. Đó là m t c ng đ ng ch t ch , có tr t t , và bi t đ y b o l n nhau. Các ông cha x , nh ng ông trùm áo dài tr ng, nh ng c bà răng đen, chi t khăn m qu , v n đ y b o con cháu gi luân th ng đ o lý. C nh sát c a thành phố hay c a ti u bang không m y khi đ c g i t i làng đ phân x nh ng v tranh t ng; th m chí không th y xe c nh sát vào làng ghi gi y ph t xe đ u ch c m.

Nhờng dân Mờ ở New Orleans và Louisiana chờ chú ý đờn ngờ ở dân Versailles (và dân Viể tở nờn khờp nờc Mờ nói chung) nhiờu nhờt là sau mọt trờn thiên tai lờch sờ. Tháng Tám năm 2005 bão Katrina tàn phá tỉờu bang Louisiana và các vùng lân cờn. Nhờng ngờ ở sờng ở vùng đờt thờp đờu đờc lờnh di tởn, nhiờu ngờ ở đờ rời không trờ lời nờa. Nhờng dân Viể tở Versailles là nhờng ngờ ở bám lờy đờt. Sờng thoát sau cờn hoờn nờn, ngờ ở ta lời càng bám lờy đờt. Sáu tuờn lờ sau cờn bão, dân Viể tở nờn đờ trờ vờ nhà, quét đờn bùn lờy, sờa chờa và xây đờng lời. Bờn tháng sau, mọt nờa dân làng Versailles đờ trờ vờ, trong khi phờn lờn thành phờ New Orleans vờn còn bờ bờ trờng. Cha xờ ở Nguyờn Viờn nhà thờ Queen Mary nói, “Trờc trờn bão Katrina, nói đờn quê hờng là chúng tôi nghĩ đờn Viể tở Nam. Sau Katrina, chờ này là quê hờng. Ngờ ở Viể tở nờn ở nhiờu nời khác cũng kéo nhau đờn Versailles đờ tham gia viể tái thiể t.

Cờn bão Katrina khiờn cho thành phờ New Orleans mọt mọt phờn ba sờ dân nờa tỉờu ngờ ở, vì nhiờu ngờ ở không trờ lời. Nhờng trong sờ 25,000 ngờ ở dân Viể tở đờy, 90 phờn trăm đờ trờ lời trong chờa đờy 2 năm. Khi bà Oprah Winfrey làm buởi ti vi kờ niờm hai năm bão Katrina, bà nhờng ở tìm mọt gia đờnh Viể tở Nam nào đờng xây lời nhà cờa đờ mời lên show. Ngờ ở ta không tìm đờc ai cờ. Ngờ ở Viể tở nào cũng đờ tái thiể t xong nời mình ở rời.

Trờn bão Katrina làm dân Louisiana ngờc nhiên trờc sờc mờnh tờp thờ cờa ngờ ở Viể tở Nam. Khu ngờ ở Viể tở là nhờng nời ngờ ở dân tờ đờng tái thiể t trờc hờt, không ai chờ nhờng chờng trờn cờu trờ cờa nhà nờc. Và mời ngờ ở giúp nhau không nờ hà, ông cha xờ cũng cờm cuởc, cờm xờng, cờa gờ, quét sờn. Ngờ ở Viể tở trờ vờ nhà, hàng năm sau mời nhờn đờc ngân phiờu cờu nờn cờa chính phờ Mờ.

Và dân Louisiana còn kinh ngờc thêm trờc nhờng cuởc tranh đờu cờa ngờ ở dân Viể t, khi hờ đời chính quyờn ngờng sờ đờng vùng đờt Chef Menteur cách làng ba cây sờ làm nời đờ rác, nhờng đờng rác vĩ đời tỉờng cờng 22 tỉờu tờn khi đờn đờp cờ thành phờ sau khi nờc rút.

Cuởc tranh đờu bờo vờ môi trờng sờng này đờ chuyể n hóa ngờ ở dân Versailles và các đờng bào Viể tở Nam trong thành phờ. Tờ nhờng cờng đờng khếp kín, ngờ ở Viể tở đờ tham đờ, đờ hời nhờp vào xã hời Mờ trên nhờng mọt chính trờ, xã hời, và đờng vai trò lãnh đờo. Ngờ ở dân Viể tở Orleans đờ sờ đờng mời phờng tỉờn hờp pháp đờ tranh đờu: Kờn nghờ đời hời quyờn lời chính đờng. Hờp báo đờ tờo đờ luờn tờt. Mời mời nhóm sờc tờc tham đờ. Biờu tình trờc tòa thờ chính. Ông thờ trờng không đờng ý thì thờa lên tỉời Sờ Bờo Vờ Môi Trờng. Kờn các cờ quan công quyờn ra trờc pháp luờt. Khi hời đờng thành phờ hờp, nhiờu cờ già Viể tở Nam đờn nghe, đờo trên tai máy nghe tỉờng ngờ ở thông đờ ch đờng thời. Tuy các cờ không nghe thờng hờt tỉờng Mờ nhờng các cờ hiờu ở nờc Mờ ngờ ở dân có nhờng quyờn nào và trách nhiờm ra sao.

Tháng Tám năm 2006, cuộc tranh đấu thành công. Chef Menteur không còn là khu đ rác n a. Và mọt công đing Viit Nam đã in lên, đã chuyin hóa. Căn b n c a s chuyin hóa này là s tham d c a nh ng ng i t n n vào cuộc s ng chính tr n c M , s đ ng nh ng ph ng ti n, nh ng lu t l , nh ng ph ng pháp đ u tranh cho công ích. Có th nói, sau 30 năm t n n đ n x này, mọt công đing đ y tính ch t Viit Nam, mọt làng xã Viit Nam ch không ph i ch nh ng cá nhân, đã “M hóa!” Công đing đã M hóa theo ý nghĩa đ p nh t c a t này, M hóa trên mọt chính tr , h c m trong tay nh ng khí c mà th ch t do dân ch cung c p cho m i ng i dân đ b o v nh ng quy n chính đáng c a h . Trong khu phía Đông thành ph New Orleans nhi u b ng nh vi t tên “Viit Village” đ c treo lên. Ng i Viit đ đây nuôi tham v ng c nh tranh v i khu Pháp (French Quater) l ch s .

Trong khung c nh cuộc chuyin hóa đó, Joseph Cao Quang Ánh đã đ c c dân bi u H Vi n, đánh b i mọt dân bi u đ ng nhi m đang b truy t 16 t i v tham nhng. Joseph Cao đã tham d vào nh ng cuộc v n đ ng c a dân Viit trong vùng, cũng nh đã làm nh ng công tác thi n nguy n t tr i t n n c a ng i Viit t H ng Kông, hay sang Mexico giúp ng i nghèo khó. Anh cũng thu c Boat People SOS, mọt t ch c hi n đang tranh đ u giúp c nh ng ng i công nhân Viit Nam đi bán s c lao đ ng t Mã Lai Á và b ch nhân bóc l t.

Nhi u y u t tình c giúp Joseph Cao th ng, m c đ u Dân Bi u Jefferson g c Phi Châu, đ ng Dân Ch , mà 60% dân trong đ n v cùng m u da v i ông. Trong cuộc b phi u n i b đ ng Dân Ch ngày 4 Tháng M i M t, có 164 ngàn ng i đi b u, có 25% ch n Jefferson trong s 6 ng i mu n đ i di n đ ng Dân Ch . Nh ng cũng trong ngày đó, T ng Th ng Tân C Barack Obama đã chi m đ c 75% s phi u t i đ n v này. Nh ng trong cuộc b phi u b u th t ngày Th B y v a qua, đ c ít ng i chú ý, ch có g n 67 ngàn ng i đi b u. Joseph Cao th ng đ i th v i m c chênh l ch đ i 2000 phi u. Jefferson đã chi h n 2 tri u đô la trong c cuộc v n đ ng. Joseph Cao ch gây qu đ c trên 200 ngàn đô la, và đ c đ ng C ng Hòa t trung đ ng giúp thêm 42 ngàn n a. Đ bù l i, Joseph Cao đã đ c c nh ng chính tr gia đ ng Dân Ch ng h .

Trong th i gian qua, thành ph New Orleans và ti u bang Louisiana cũng thay đ i. H đã b u ông Bobby Jindal, mọt ng i g c n Đ , làm th ng đ c. Trong cuộc b u c v a r i, có ng i đã đ ng Ngh Sĩ John McCain ch n ông Jindal đ ng chung vai phó t ng th ng! Trong khu th ng m i c a ng i Viit đã có nhi u gia đình g c Mexican đ n c ng , quán taco m ra bên quán ph , đ c sĩ ng i Viit ph i c m cu n t đ i n English-Espanol đ ti p khách hàng. Joseph Cao có hy v ng tái c trong 2 năm t i n u ch ng t đ c ông không ph i ch đ i di n cho ng i Viit Nam. Ông s ph i b o v nh ng lá phi u c a ng i da tr ng, thu hút ng i M g c Latino và c ng i da đen.

Joseph Cao và một công trình chuyển hóa

Tác Giả: Ngô Nhân Dũng

Thứ Năm, 11 Tháng 12 Năm 2008 12:43

Năm 1975 khi Joseph Cao lên tám, được mẹ gọi bà con lên máy bay sang Mỹ. Năm sau cậu nhún được thả cha mẹ, vượt ngục trong nhà tù “cái lò” ra, khuyên con hãy công giáo hành và trở nên ngoan hiền cho xã hội. Bây giờ cậu con trai sống chung với cậu là một người hiền lành, được đền đáp công ơn cha mẹ. Như Linh Mục Nguyễn Hùng Dũng ở New Orleans nhận xét, việc được thả cha Joseph Cao cũng là được đền đáp cho những hy sinh, nhún nhún và công xây dựng của những thế hệ di dân người Việt.

Joseph Cao nói thành thật, anh chưa bao giờ muốn chuyển trở thành một dân biểu liên bang! Một người Việt, mới 41 tuổi, mang thông điệp và cho được Công Hòa thì một được đã bầu cho được Dân Chủ thì mới chắc năm nay. Giọng nói một phép lạ! Phép lạ này chỉ trong một chế độ tự do dân chủ mới xảy ra. Sau khi Joseph Cao thành công, các bên trong người Việt Nam ở trong nước và ngoài nước có thể thay đổi những việc đang tiếp diễn lại.